

Vooruitkijken naar 2024

De Kadernota 2024 geeft een vooruitblik op het komende jaar. Het is moeilijk om nieuwe plannen te maken omdat Waalre nog niet weet hoeveel geld de gemeente de komende jaren kan uitgeven. Het Rijk heeft daar namelijk nog geen beslissing over genomen. Door de stijgende prijzen worden veel dingen ook voor gemeenten duurder.

In de kadernota vertelt het college met welke ontwikkelingen de gemeente Waalre het komende jaar rekening moet houden. Ook zegt het college welke opgaven het noodzakelijk vindt. Het college sluit de kadernota af met wensen zonder directe noodzaak. De raad besluit over de Kadernota. Op de volgende pagina's leest u de eerste reactie van de zeven Waalrese raadsfracties op de concept-Kadernota 2024.

Ontwikkelingen

Er is een aantal ontwikkelingen waarvan nog niet duidelijk is hoeveel het zal gaan kosten. Er worden hoge loon- en prijsstijgingen verwacht voor 2024. Ook de komende jaren zal de gemeente een groep vluchtelingen en statushouders moeten opvangen. Er is veel gaande in de Brainportregio op het gebied van mobiliteit, ruimte, energiestrategie en transitie van het landelijk gebied waar een bijdrage van Waalre voor verwacht zal worden. Als het moeilijker wordt om personeel te vinden, kan dat hogere kosten met zich meebrengen. Een adviseur Veiligheid zal een voorstel maken voor een structurele aanpak. Voor de uitvoering daarvan is nog geen geld gereserveerd. Voor een deel van de omgeving van de Pracht moeten investeringen en kosten nog in kaart worden gebracht. Waarschijnlijk moet na een onderzoek geld gereserveerd worden voor de

afwikkeling van verkeer van en naar de Hut van Mie Pils. Ook is op dit moment nog onduidelijk wat de uitvoering van een visie wonen, zorg en welzijn, die nog moet worden opgesteld, gaat kosten. De wijkaanpak en het geld dat daarvoor nodig is, worden nog bepaald. Maatschappelijke ontwikkelingen zorgen voor risico's in het Sociaal Domein. Denk daarbij onder meer aan steeds meer mensen die zorg nodig hebben, personeelstekorten en wachtlijsten. Een positieve invloed kan de aanleg van een nieuwe hoogspanningskabel door Tennet hebben. Daarover wordt op dit moment afgestemd. Hierdoor zou ruimte kunnen vrijkomen voor andere doeleinden.

Noodzakelijk

Er is een aantal uitgaven waar Waalre niet onderuit kan in 2024. Dat kan gaan om wettelijke of andere verplichtingen, veiligheid of eerder genomen afspraken en besluiten. De gemeente heeft onder meer de afgelopen jaren geld geleend waarover rente moet worden betaald en/of herfinanciering nodig is. Er is extra geld nodig voor het beheer en groot

onderhoud van bruggen. De gemeente moet nieuwe plannen en regels maken vanwege het invoeren van de Omgevingswet. Sommige taken moeten aan anderen worden uitbesteed, wat extra geld kost.

Wensen

In de Kadernota staan ook twee wensen. Het college vraagt de gemeenteraad om geld in de begroting op te nemen voor het uitvoeren van geldzorgenbeleid. Ook het aannemen van een extra medewerker voor het team ruimtelijke zaken staat op het verlanglijstje.

Vraag aan de gemeenteraad

Hoewel de Kadernota traditioneel eigenlijk nog niet over geld gaat, maakt het college dus duidelijk dat er niet veel ruimte is voor nieuwe plannen. Het college vraagt de gemeenteraad daarom om besluiten te nemen over wat het belangrijkste is en mee te denken over manieren om goed met geld om te gaan. Bijvoorbeeld door OZB-inkomsten te verhogen, uitgaven te verlagen, investeringen uit te stellen en kritisch te kijken naar bijdragen aan samenwerkingsverbanden. De raad bespreekt de Kadernota op dinsdag 20 juni oordeelsvormend. Tijdens de raadsvergadering van 4 juli neemt de raad er een besluit over. De vergaderavonden starten om 19.30 uur. U vindt de Kadernota op de website van de gemeenteraad www.waalre.nl/gemeenteraad. Via de link vergaderingen vindt u het stuk onder komende bij de oordeelsvormende bijeenkomst op 20 juni.

Behandeling Kadernota 2024

U bent van harte welkom bij de vergaderingen in het Huis van Waalre. Ook kunt live meekijken via www.waalre.nl/raadsinformatie.nl. De vergaderavonden starten om 19.30 uur.

Nu

Kadernota openbaar
www.waalre.nl/gemeenteraad
via vergaderingen

Dinsdag 20 juni

Oordeelsvormende behandeling

Dinsdag 4 juli

Besluitvorming

Gemeenteraad Waalre. Bovenste rij vlnr: Erwin Rutten, Tanja de Leeuw, Janpeter Hazelaar, Kristiane Schmidt, Jo Claessen, Saskia Harks, Ad Dams, Michiel Roelofs. Onderste rij vlnr: Axel Bijnen, Nan Zevenhek, Alexandra Groeneveld, Frank Oolbekkink, Karen Rigterink, Daan Damen, Anna Robin van Gestel, Remco van Oosterom, Floris Schoots. (foto: Jurgen van Hoof)

AWB: geldzorgen, wonen en ontmoeten; éérst de basis Fractievoorzitter Jo Claessen

Deze Kadernota gaat nauwelijks in op het beleid omdat dit al min of meer vastligt in het 'raadsprogramma'. AWB ondertekende dat destijds echter niet omdat we daar te weinig van onze speerpunten uit het verkiezingsprogramma in terugzagen. Wij laten onze kiezers graag zien dat wij onze verkiezingsbeloftes niet vergeten zijn.

Zo kan AWB zich niet vinden in de jaarlijkse verhoging van de onroerende zaakbelastingen met 10%, waar het college nu op rekent. Steeds meer gezinnen, en echt niet alleen die met een kleine beurs, krijgen immers buiten hun schuld te maken met geldzorgen. Een andere zorg betreft de schaarste op de woningmarkt en de torenhoge prijzen van woningen in alle categorieën. Hierdoor komen jongeren, starters en ouderen op de overspannen woningmarkt niet aan bod. Jongeren worden gedwongen langer thuis te blijven wonen terwijl ouderen die graag kleiner willen gaan wonen, niet kunnen doorstroom. Waalre moet de komende jaren dan ook veel meer sociale huur en betaalbare koop-

Fractie AWB vlnr Erwin Rutten, Jo Claessen (fractievoorzitter), Alexandra Groeneveld (foto: Jurgen van Hoof)

woningen voor deze groepen bouwen. Gelukkig zien ook de Rijksoverheid en de regio de noodzaak om naast de bouw van betaalbare koopwoningen nog minimaal 30% van de te bouwen woningen in de sociale huursector te realiseren. Zo komt het totaal aantal nieuwe betaalbare woningen gelukkig alsnog dicht in de buurt van de door AWB gewens-

te 50%. De tijd dat de woningbouw als een verdienmodel kan worden gebruikt, is wat ons betreft voorbij. Iedereen heeft recht op huisvesting en de overheid is daarvoor verantwoordelijk.

De cultuur van Waalre toen en nu

Ook elkaar ontmoeten en samen dingen onder-

nemen zijn voor AWB basisbehoeften. Daarom blijven wij ons sterk maken voor het betaalbaar houden van alle gemeenschapshuizen en ontmoetingsruimten in de gemeente. Het is niet de bedoeling dat het gesubsidieerde Huis van Waalre met lagere prijzen concurreert met de gemeenschapshuizen. Ook gaan wij voor het behoud van het Waalres Museum. Het heeft immers vanwege de unieke collectie industrieel erfgoed een stukje van onze geschiedenis in handen, die ons veel kan vertellen over hoe het leven destijds in Waalre was. De vraag is voor ons dan ook niet of het museum open moet blijven maar hoe en onder welke voorwaarden. Het op te stellen businessplan moet daar antwoord op geven. Wat AWB betreft moet iedereen, die dat wil en kan in de volle breedte zinvol en volwaardig mee kunnen doen in de samenleving.

CDA: Samen zorgen voor een goed leven

Fractievoorzitter Tanja de Leeuw

Het CDA vindt het belangrijk dat iedereen in Waalre mee kan doen. Hieraan mag iedereen zijn of haar steentje bijdragen. En laten we ook goed voor elkaar zorgen. Samen zijn we verantwoordelijk voor een fijne en veilige omgeving en een goed leven. CDA Waalre denkt en doet graag mee in het gemeentebestuur, omdat het gemeentebestuur zorgt voor een basis voor goed en duurzaam samenleven in Waalre. Wij zien dat het college van burgemeester en wethouders daar ook hard aan werkt. Het is voortvarend bezig de plannen van de gemeenteraad uit te voeren.

Zo werken we in Waalre ook volgend jaar bijvoorbeeld volop aan wonen, welzijn en zorg. We bouwen betaalbare huur- en koopwoningen. Ook zorgen we ervoor dat onze huizen en gebouwen duurzamer worden en werken we er naartoe dat wonen en zorg goed samengaan.

Voor een goed leven, nu en later!

We doen ons best om de klimaatverandering aan te pakken op een manier die voor iedereen

Fractie CDA vlnr Karen Rigterink, Remco van Oosterom en Tanja de Leeuw (fractievoorzitter) (foto: Jurgen van Hoof)

haalbaar en betaalbaar is. We werken aan minder restafval, meer groene energie, goed omgaan met een hogere temperatuur en meer water. We willen dat onze leefomgeving groener en schoner wordt, voor een goed leven, nu en later. We doen ons best om eenzaamheid, geldproblemen, laaggelet-

terheid en discriminatie te voorkomen. We helpen mantelzorgers, bevorderen integratie en zijn in gesprek met de senioren in onze gemeente. Zo dragen we eraan bij dat mensen elkaar helpen en dat iedereen kan meedoen.

Voorzichtig met extra geld

Waalre is een zelfstandige gemeente en wil dat graag blijven. Daarvoor moeten we ook in het bestuur goed met elkaar samenwerken. CDA Waalre is blij dat alle fracties in de gemeenteraad op een positieve, respectvolle en constructieve manier met elkaar omgaan. Het CDA is trots op onze bruisende ambtelijke organisatie. Wij zien dat jongeren graag bij onze mooie gemeente willen werken. Wel letten we goed op onze financiën. Het college waarschuwt ons in de Kadernota om voorzichtig te zijn met extra plannen en meer geld uitgeven. We weten namelijk nog niet zeker hoeveel geld we de komende jaren uit Den Haag krijgen. Het CDA begrijpt die oproep en staat er helemaal achter. Wij zijn blij te zien dat er hard wordt gewerkt aan de vele mooie plannen die al klaarliggen en waar iedereen enthousiast over is. We gaan graag met u in gesprek over de keuzes die we de komende tijd moeten maken. Hiermee zorgen we voor een mooi, zelfstandig Waalre voor iedereen!

D66: Schone en gezonde toekomst

Fractievoorzitter Floris Schoots

'De financiële positie van Waalre blijft voorlopig onzeker'. In het jaar dat Waalre 100 jaar wordt, is dat de belangrijkste mededeling in de kadernota 2024. Dat komt vooral doordat we niet de nodige financiële ruimte krijgen van Den Haag voor het steeds uitgebreidere takenpakket van de gemeente. Deze tijd vraagt dus om slagkracht en creatieve ideeën en oplossingen. We moeten keuzes maken als het gaat om investeren voor een toekomstbestendig Waalre.

Sterk Waalre

Om de begroting sluitend te houden verhoogt Waalre jaarlijks de OZB. Wij staan daarin volledig achter het college. Maar verhogen moet wel een duidelijk doel hebben, het welzijn van onze inwoners vergroten. We sturen hier scherp op.

Dankzij regionale samenwerking blijft Waalre zelfstandig en kunnen we kosten beheersbaar houden. Het gaat om goede zorgvoorzieningen, maar ook om bereikbaarheid en een fijn woon- en werkklimaat. Dit schept ook verplichtingen. Waalre moet dus ook haar steentje bijdragen.

Fractie D66 vlnr Floris Schoots (fractievoorzitter), Saskia Harks, Michiel Roelofs (foto: Jurgen van Hoof)

Toekomstbestendig investeren

Wij willen investeren in de armoedebestrijding en -preventie. Dit goed aanpakken, is niet alleen belangrijk voor zelfredzaamheid en gezondheid van inwoners maar geeft ook kostenbesparing op termijn. Voor de uitvoering van het nieuwe geldzorgenbeleid zoeken we financiële ruimte door slim kosten te besparen.

Veilig wonen

D66 wil meer betaalbare woningen in Waalre. Door het plaatsen van tijdelijke woonunits creëren we een plek voor jongeren, statushouders en andere urgent woningzoekenden. Met de ontwikkeling van Waalre Noord willen we een goede mix van woningen voor iedereen in Waalre. We stellen eisen aan duurzaamheid, woningtype, prijs en

beschikbaarheid maar houden daarbij de realiteit voor ontwikkelaars goed in de gaten. Er moet wel gebouwd kunnen worden.

We blijven ons inzetten voor een verkeersveilig Waalre. Overal 30 km/u in de bebouwde kom en extra aandacht voor fietsers. Alleen zo voorkomen we verkeersslachtoffers en stimuleren we duurzaam vervoer.

Schone en gezonde toekomst

Natuurontwikkeling en duurzaamheid blijven hoog op de agenda staan om Waalre groen en gezond door te geven aan onze kinderen. We willen verder inzetten op meer bewegen in de openbare ruimte. Met urban sports zoals freerunning, stuntsteppen en calisthenics zetten we jong en oud in beweging en blijft Waalre bij de tijd.

D66 wenst alle inwoners van de gemeente Waalre een fijne 100ste verjaardag!

VVD: Groen en veilig wonen

Fractievoorzitter Daan Damen

We zetten in Waalre mooie stappen om wonen in onze dorpen nog aantrekkelijker te maken. We koesteren onze groene omgeving en investeren in nieuwe schoolgebouwen en veiligheid. Ook bouwen we in hoog tempo nieuwe woningen en wordt er hard gewerkt aan onze doorgaande wegen.

De ombouw van de Eindhovenseweg vordert nu zichtbaar. Goed om te zien dat er nu echt begonnen is met het aanpakken van het dorpshart van Aalst. Straks hebben we een levendig, modern centrum, dat veiliger is voor fietsers en voetgangers en nog aantrekkelijker voor ondernemers en bezoekers.

Mooie toekomst

Maar ook van andere voorzieningen maken we werk, met in de toekomst een nieuwe basisschool in Waalre-Noord en een nieuw gebouw voor basisschool de Meent in Aalst. Daarnaast waardeert de VVD dat een van onze wensen, extra budget voor veiligheid, is ingevuld. Dat leidt bijvoorbeeld al tot meer zichtbaarheid van

Fractie VVD vlnr Axel Bijnen, Daan Damen (fractievoorzitter), Frank Oolbekkink (foto: Jurgen van Hoof)

de boa's op straat. Want ook tegengaan van overlast hoort voor ons bij kwaliteit van wonen.

Goed met geld omgaan

We zijn tevreden dat het jaar 2022 met een mooi positief saldo is afgesloten. Toch is er niet alleen maar goed nieuws, want de financiële situatie voor

de toekomst blijft wel een punt van aandacht. Er blijft onduidelijkheid over de invulling van het gemeentefonds van het Rijk, onze belangrijkste bron van inkomsten. En naast alle lopende projecten, leggen de stijgende rente en prijzen een toenemende druk op onze uitgaven. Op dit moment ontbreekt nog de informatie om in te schatten wat

dit gaat betekenen voor de komende jaren. Maar volgens ons zouden de ruime verhogingen van de OZB, die al in het raadsprogramma voor deze periode zijn opgenomen, toch meer dan genoeg moeten zijn. Als er onverhoopt toch tekorten ontstaan, wordt er wat ons betreft dus eerst kritisch gekeken naar de uitgaven.

Keuzes maken

Soms betekent dat helaas ook dat we dingen niet kunnen doen, of later. We kunnen het geld ten slotte maar een keer uitgeven. De VVD zal er in ieder geval op letten dat de discussie in de gemeenteraad steeds gevoerd wordt en pijnlijke keuzes niet uit de weg worden gegaan, als dat echt niet anders kan.

GroenLinks: Voor een groen en sociaal Waalre

Waarnemend fractievoorzitter Kristiane Schmidt

De raad van Waalre heeft met het raadsprogramma Toekomst voor Waalre veelbelovende plannen opgesteld en wil die samen met het college de komende jaren gaan uitvoeren:

- Versneld meer en betaalbare woningen bouwen en onze inwoners helpen om bestaande woningen te verduurzamen;
- Water langer vasthouden en meer groen in de openbare ruimte;
- Maatwerk leveren om inwoners met geldzorgen te ondersteunen;
- Een nieuwe basisschool in Waalre Dorp en op termijn vervanging van het gebouw van basisschool De Meent;
- Voorrang voor voetgangers en fietsers en verbetering van de verkeersveiligheid;
- Sport en cultuur stimuleren en Waalre 100 als feest voor en door inwoners ondersteunen.

GroenLinks Waalre vroeg bij het opstellen en uitvoeren van deze plannen onder meer aandacht voor schone lucht, biodiversiteit, duurzame energie, LHBTQA+ acceptatie en toegan-

Fractie GroenLinks vlnr Anna Robin van Gestel, Kristiane Schmidt (wnd fractievoorzitter) (foto: Jurgen van Hoof)

kelijke taal. We willen jongeren vaker mee laten praten over beleid van de gemeente en kijken naar nieuwe manieren van internationale samenwerking.

Natuur beschermen

Door de sterke economische groei van bedrij-

ven zoals ASML zijn in onze regio de komende jaren veel nieuwe woningen en extra voorzieningen nodig. In de regionale samenwerkingsverbanden zetten we ons samen met andere gemeenten in voor duurzame mobiliteit, bouwen op locaties in stedelijke gebieden en niet in de natuur. Ook

vragen we aandacht voor brede welvaart zodat al onze inwoners meeprofiteren van de economische groei.

Financieel gezond

Waalre is op dit moment een financieel gezonde gemeente maar de gemeente heeft – net als haar inwoners – te maken met stijgende kosten door onder meer inflatie, hogere energiekosten en loonstijgingen. Hierdoor dreigt al dit jaar een tekort op de begroting te ontstaan. In de komende jaren neemt de onzekerheid over de financiële situatie verder toe. Ook doordat nog niet duidelijk is hoeveel geld Waalre gaat ontvangen vanuit Den Haag.

In Waalre doet iedereen mee

GroenLinks Waalre vindt het belangrijk om onze meest kwetsbare inwoners bestaanszekerheid te geven en pleit ervoor de sterkste schouders de zwaarste lasten te laten dragen. We blijven ons inzetten voor een sociale en groene gemeente waar iedereen zich welkom voelt en mee kan doen.

ZWI4: Uitdagingen samen aanpakken

Fractievoorzitter Nan Zevenhek

Samen vieren we Waalre 100. Met dank aan de sponsors en vele initiatiefnemers zijn er veel mooie feestelijke activiteiten waar iedereen aan mee kan doen.

Uitdaagrecht

Nu de politiek... In de Kadernota 2024 staat dat het veel geld gaat kosten om de overlast van verkeer op de Hutdijk aan te pakken. Mogelijk hebben inwoners ook hier goede ideeën om dat aan te pakken. Creatieve maatregelen die auto's dwingen om daar rustiger te rijden. Of liever nog, bezoekers te verleiden hun auto te parkeren aan de Sophiastraat en naar de hut van Mie Pils te lopen. Bijvoorbeeld met een aantrekkelijk wandelpad en lokaal gemaakte bankjes en picknicktafels. Ook leuk voor buurtactiviteiten! Misschien is het zogeheten 'uitdaagrecht' daarbij te gebruiken. Bewoners en maatschappelijke organisaties kunnen daarbij taken van de gemeente overnemen als zij denken het slimmer, beter en goedkoper te kunnen doen. Zie www.uitdaagrecht.nl.

Fractie ZWI4 vlnr Nan Zevenhek (fractievoorzitter), Ad Dams (foto: Jurgen van Hoof)

Kostendekkende leges

Het is natuurlijk fijn als het aanvragen van een bouwvergunning niet te duur is, maar uit de Jaarrekening 2022 blijkt dat de gemeente -dus de overige inwoners- hieraan op jaarbasis €300.000 meebetalen. Alle leges, zoals voor een rijbewijs, paspoort en dus ook een bouwvergunning, dienen kostendekkend te zijn. ZWI4 heeft daarom aan het college vragen gesteld over dit tekort aan

inkomsten bij de bouwleges en vindt dat hiervoor een oplossing moet komen. In plaats van zomaar de OZB te verhogen.

Meedoen in de politiek

Wie kent het niet? 'Dat kan ik veel beter', als u iets leest over een besluit van de gemeenteraad of de uitvoering bekijkt. Natuurlijk bent u bij alle politieke partijen welkom om mee te denken.

Helaas zijn er veel vergaderingen. Vaak zijn deze ook direct achter elkaar en is er geen gelegenheid om even tussendoor te overleggen met de aanwezige politici. Soms kan een vergadering waar je in geïnteresseerd bent zomaar een paar dagen of een week uitgesteld worden. Niet echt prettig. Daar wil ZWI4 graag iets aan doen, zodat de gemeentepolitiek weer begrijpelijk en toegankelijk wordt voor alle inwoners.

Een keer meedoen?

Zelf heeft ZWI4 meestal op dinsdagochtend fractieoverleg. Meld u gerust aan via fractieZWI4@gmail.nl om hier bij te zijn of kijk eens op www.ZWI4.nl voor achtergrondinformatie. Graag tot ziens!

PvdA: Goed wonen en leven in Waalre, nu en later

Fractievoorzitter Janpeter Hazelaar

Veel onzekerheid in de Kadernota! Of we nog iets extra's kunnen, hangt af van hoe het Rijk het geld gaat verdelen. Het college waarschuwt de gemeenteraad: vraag niet teveel! Maar zo makkelijk gaan we het ze niet maken. Het is namelijk ook goed mogelijk dat het Rijk ons wat méér geld geeft dan in het slechtste scenario voorspeld wordt. Dat hebben we eerder zien gebeuren. De PvdA is optimistisch en vraagt inzet voor goed wonen en leven, nu en in de toekomst.

Bouwen, bouwen, bouwen, voor iedereen is het prioriteit! En toch wordt de extra ambtenaar op het gebied van woningbouw niet in de plannen genoemd. Als raad namen we er al een amendement over aan. Er zijn zoveel knelpunten op het gebied van wonen. Die extra ambtenaar moet er komen voor de realisatie van ambities en versnelling.

De lat voor het restafval ligt armzalig laag, vindt de PvdA. We zeggen naar 35 kilo per inwoner per jaar te willen. Maar de methode die we

Fractie PvdA Janpeter Hazelaar (foto: Jurgen van Hoof)

gaan hanteren, Diftar (verschillende tarieven voor verschillende soorten afval) verlaagt de hoeveelheid restafval volgens onderzoeken maar tot 100 kilo. Dat is gewoon niet genoeg. Restafval verbranden wordt steeds duurder. Investeer in een verdere verlaging!

Geldzorgen op tijd wegnemen

Het geldzorgenbeleid heeft voor de PvdA prioriteit. Mooi dat we het beleid nu hebben! Nu nog budget om het uit te voeren. Op tijd geld steken in geldzorgen werkt preventief en is daarom een goede investering. Het voorkomt immers grotere problemen voor inwoners én gemeente.

Investeren in een goede gezondheid

De PvdA is blij met de voortgang bij Het Laar, maar het tempo moet omhoog! Daarom moeten we als gemeente waar nodig bijspringen. Het concept van de slimme wijk, met een moderne zorginstelling met verpleegbedden en technologische woon-zorg faciliteiten om mensen te helpen langer thuis te blijven wonen, biedt onze inwoners immers toekomstperspectief. Een andere pijler onder

een goede kwaliteit van leven, nu en later, is beleid rond gezondheid, sport en beweging voor jong én oud. In financieel onzekere tijden zijn dit de eerste programma's die sneuvelen. Maar de PvdA vindt dat we die verleiding moeten weerstaan. Nog meer dan nu al het geval is, staan veel ouderen in de toekomst immers langer op eigen benen en kunnen ze minder makkelijk een beroep doen op zorg. Zelfzorg, gezond leven en bewegen worden daarom steeds belangrijker.

